

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств Івано-Франківської
області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2022 року

Опитування закінчилося з
початком війни

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Івано-Франківської області в I кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Івано-Франківської області у I кварталі 2022 року свідчать, що напередодні війни респонденти продовжували очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та негативно оцінювати перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозувалася вища інфляція та стрімка девальвація національної валюти.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 6.7% (у попередньому кварталі – 6.3%) (графік 1). У цілому по Україні очікувалося скорочення обсягів виробництва – «мінус» 1.7%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** вищими темпами: 73.3% респондентів очікували, що зростання цін перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 62.5%), у цілому по Україні – 67.7%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називали витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та ціни на світових ринках (графік 2);
- **стрімку девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 100.0% респондентів (у попередньому кварталі – 81.3%), у цілому по Україні – 81.6%;
- **погіршення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – «мінус» 20.0% (це були найнегативніші очікування серед регіонів) (у попередньому кварталі – «мінус» 12.5%) (таблиця). У цілому по Україні респонденти очікували поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств – 7.2%;
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 7.1% (у попередньому опитуванні – 6.3%). Водночас респонденти очікували збереження обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку на поточному рівні: баланс відповідей – 0.0% (як у попередньому кварталі). У цілому по Україні очікувалося зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 17.0% та 23.3% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар вищими темпами: баланси відповідей – 20.0% та 26.7% (у IV кварталі 2021 року – по 6.7%). У цілому по Україні баланси відповідей – 0.9% та 14.3% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах нижчими темпами: баланс відповідей – 6.7% (у попередньому кварталі – 20.0%) (графік 4), у цілому по Україні – 1.5%;
- **стрімке зростання цін на товари/послуги, що купують підприємства, та на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 100.0% та 93.3% відповідно (у IV кварталі 2021 року – 93.8% та 75.0% відповідно). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливали вартість трудових ресурсів, ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника високими темпами:** баланси відповідей – 73.3% та 64.3% (у IV кварталі 2021 року – 80.0% та 68.8% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали занадто високі ціни на енергоносії, сировину та матеріали та обмеженість виробничих потужностей (вплив чинника значно посилюється) (графік 5).

Підприємства області очікували **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали жорсткішими (графік 9). Основними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали надмірні вимоги до застави (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням), занадто високі ставки за кредитами та наявність інших джерел фінансування (графік 10).

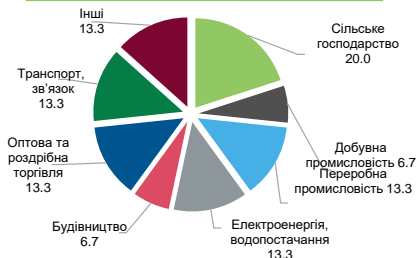
Усі респонденти області зазначали, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

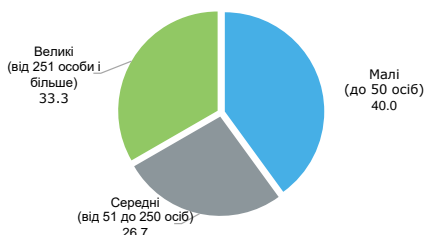
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 46.7% (найвища оцінка серед регіонів) (у IV кварталі 2021 року – 37.5%), у цілому по Україні – 6.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** оцінювався як **нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 28.6% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%);
- **підприємства області працювали на межі виробничих потужностей:** баланс відповідей – 0.0% (у IV кварталі 2021 року – «мінус» 14.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

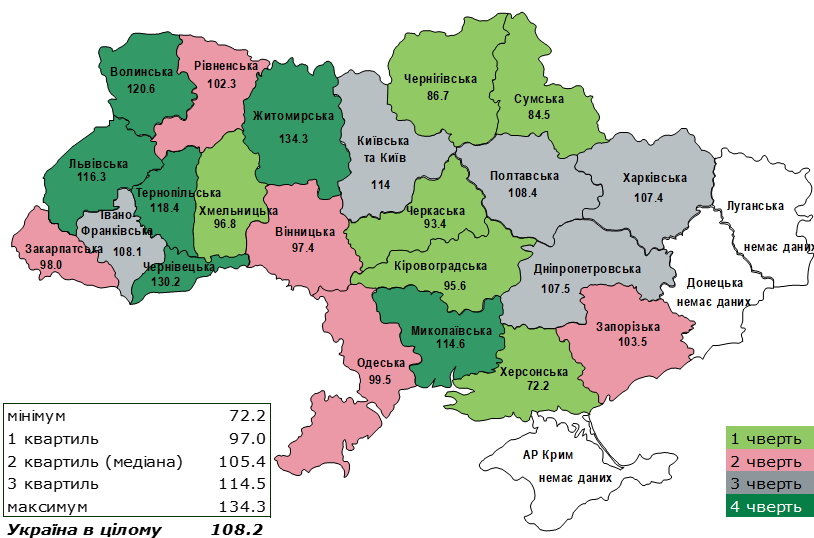

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 31 січня – 23 лютого 2022 року;
- опитано всього 15 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

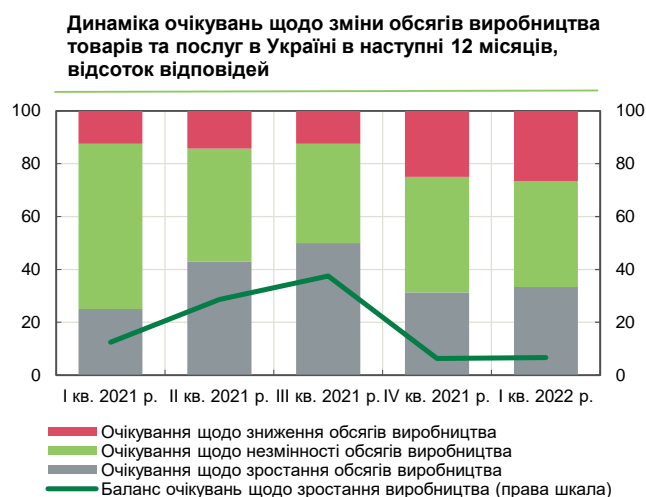
*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Івано-Франківської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	20.0	6.7	12.5	-12.5	-20.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	18.8	-18.8	12.5	6.3	7.1
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	18.8	14.3	0.0	6.7	20.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	33.3	26.7	6.3	6.7	26.7
кількості працівників	0.0	-6.3	-6.3	20.0	6.7

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

Графік 1

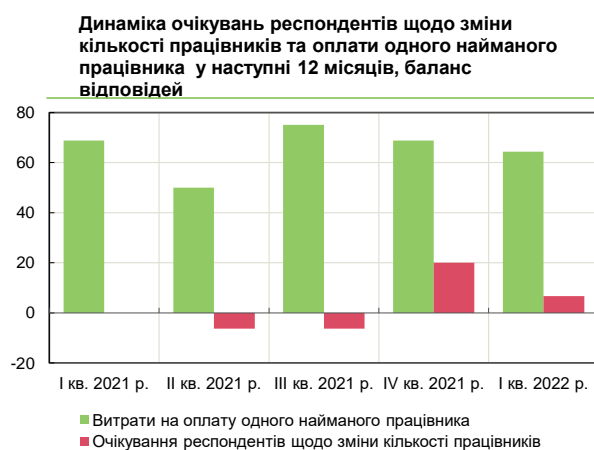
Графік 2

Графік 3

Графік 4

Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

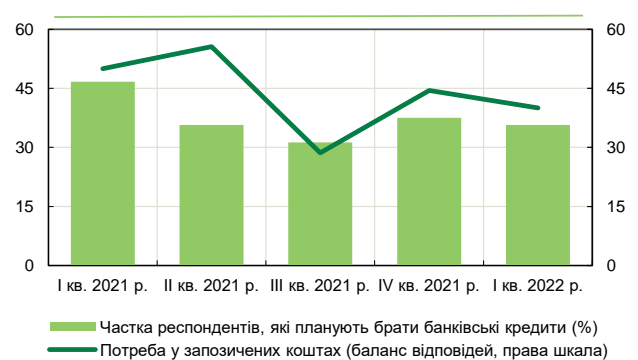
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

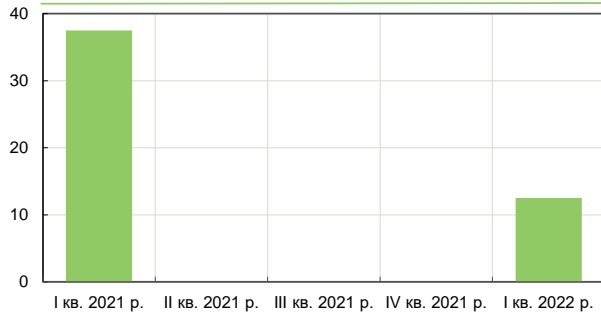
Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 10

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

